

Алфа БК Универзитет

Број: 1741

Датум: 15.10.2024.

На основу Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 - др. закон и 76/2023) и Статута Алфа БК Универзитета пречишћени текст број 504/1 од 26.04.2024. године, Сенат Алфа БК Универзитета, на седници одржаној 15.10.2024. године, доноси следећи:

ПРАВИЛНИК О УДБЕНИЦИМА И ИЗДАВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о удбеницима и издавачкој делатности (у даљем тексту: Правилник) утврђују се циљеви, садржај и организација издавачке делатности Алфа БК Универзитета у Београду (у даљем тексту: Универзитет).

Овим Правилником се уређује издавање публикација на Универзитету, утврђује надлежност и органи којима се поверава издавачка делатност, одређују услови и поступак издавања публикација, регулишу права и обавезе аутора, као и друга питања од значаја за издавачку делатност.

II ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗДАВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 2.

За издавачку делатност Универзитета задужени су Комисија за издавачку делатност, библиотекар, декани и проректори.

Издавачку делатност координира председник Комисије за издавачку делатност.

Члан 3.

У оквиру издавачке делатности Универзитета се:

- разматра издавачка политика Универзитета, посебно у погледу обезбеђивања удбеника за студенте и у погледу издавања осталих публикација;
- стара о реализацији издавачког плана;
- припремају публикације за издавање;
- организује сарадња, координира рад и комуницира са штампаријама и осталим лицима неопходним за реализацију издавачке делатности;
- стара о примени Закона о издавању публикација, Закона о обавезном примерку публикација и другим позитивним прописима којима се регулишу издавање публикација и научни часописи.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

- ради на промоцији издања;
- стара о презентацији и маркетингу издавачке делатности.

Члан 4.

Послове издавачке делатности обавља Комисија за издавачку делатност. Комисија за издавачку делатност је стручно тело које чини по један представник сваког Факултета у оквиру Универзитета.

Сенат Универзитета именује чланове и председника Комисије за издавачку делатност, на период од три године.

Седнице Комисије за издавачку делатност заказује председник Комисије по потреби или на захтев ректора Универзитета.

Комисија може пуноважно одлучивати ако седници присуствује већина чланова Комисије, а одлуке се доносе већином гласова од укупног броја чланова.

Члан 5.

Комисија за издавачку делатност:

- разматра предлог за издавање уџбеника и осталих публикација на основу предлога декана;
- утврђује приоритете за издавање уџбеника и осталих публикација Универзитета;
- предлаже стручним органима Универзитета годишњи издавачки план, као и допуне издавачког плана;
- даје одлуку за прихватање рукописа.

III ОПСЕГ ИЗДАВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 6.

У оквиру издавачке делатности Универзитета издаје се:

- Наставна литература (основни и помоћни уџбеници);
- Научна и стручна литература (монографије, зборници, научно-стручни часописи, брошуре);
- Информативне публикације.

Основни уџбеник је књига која је основно наставно средство за употребу на Универзитету чији је садржај одређен наставним садржајем предмета из одговарајућег студијског програма.

Основни уџбеник обухвата садржај предмета утврђеног наставним планом и програмом одговарајућег студијског програма који се реализује на Универзитету.

Помоћни уџбеник је допунска литература којом се доприноси остваривању наставног садржаја из студијског програма.

Помоћни уџбеници су: скрипта, збирка задатака, практикум, приручник и други садржаји којима се доприноси остваривању студијских програма.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs , info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Скрипта су ауторизована предавања која се, по правилу, издају у случају када не постоји одговарајући основни уџбеник.

Монографија је публикација у којој се на оригиналан и свеобухватан начин обрађује тема од значаја за одређену научну област или неки њен део из домена делатности Универзитета. Монографија мора испуњавати критеријуме за вредновање научне монографије утврђене у Правилнику који регулише стицање истраживачких и научних звања који доноси надлежно министарство.

Зборник радова је издање националног или међународног значаја у коме се објављују научни и стручни радови.

Научно-стручни часописи су периодична гласила посвећена научноистраживачкој проблематици у којима се објављују радови снабдевени научном апаратуром и рецензирани од стране компетентних стручњака;

Брошура је штампани или на други начин умножени материјал који има најмање 5, а највише 50 страница и представља промотивну публикацију са информацијама о одређеном актуелном питању.

Члан 7.

Сви уџбеници, стручна и научна литература, у одређеном броју примерака, у штампаном и/или електронском издању, доступни су студентима у Библиотеци Универзитета.

Број уџбеника треба да буде сразмеран броју студената који га користе, уз најмање пет библиотечких примерака.

Универзитет може обезбедити и продају уџбеника студентима на Законом прописан начин.

IV СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 8.

Приликом издавања уџбеника води се првенствено рачуна о унапређењу наставе на Универзитету.

У складу с тим, у циљу обезбеђења квалитета уџбеника, уџбеник треба да задовољи одређене стандарде:

1. Квалитета садржаја (савременост, тачност, усклађеност са наставним програмом);
2. Структуре (садржај, увод, поглавља, литература);
3. Стила (академски, неутрални стил излагања);
4. Обима (усклађеност са наставним планом и програмом);
5. Техничке (стандардни формат, препознатљиве корице, квалитетне илустрације);
6. Формалне, процедуралне (предлог за издавање уџбеника, рецензија, каталогизација).

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Члан 9.

Садржина уџбеника одговара циљевима реализације студијског програма и програма предмета за чије се савладавање користи, односно обухвата материју предмета из одговарајућег студијског програма.

Уџбеник треба да пружи целовит приказ градива и да има трајнији карактер, што укључује теоријске претпоставке, методолошку утемељеност, разграничење (дефинисање) кључних, основних појмова, разраду општих (уводних) и специфичних питања у тој области.

Свако поглавље уџбеника, поред основног текста, по правилу треба да садржи и примере, случајеве или илустрације из праксе.

Члан 10.

Уџбеник мора бити користан за савладавање наставне материје и за припрему испита.

Наставна материја у уџбенику мора бити изложена на начин јасан и разумљив студентима.

Уџбеник мора бити јединствен по стилу.

Делови, поглавља и друге целине морају бити заокружени и повезани, а њихов редослед логичан.

Уџбеник мора бити писан академским, неутралним стилем излагања и не сме да садржи дискриминаторне ставове који дисквалификују и/или омаловажавају одређене друштвене групе, расу, пол, етничку групу или нацију.

Члан 11.

Просечан обим уџбеника треба да буде између 200 и 350 страна текста. Текст уџбеника чине, поред изложене материје, и сви наведени примери, илустрације, табеле, задаци и слике које су интегрисане у текст.

Када се наставна материја из одређеног предмета налази у више уџбеника, укупан број страница из тих уџбеника не сме да пређе обим утврђен у складу са ставом 1. овог члана.

Уколико уџбеник из одређеног предмета има број страна који превазилази обим утврђен у складу са ставом 1. овог члана, у плану рада се обавезно мора унети који делови тог уџбеника представљају наставни и испитни материјал.

Члан 12.

Уџбеник који издаје Универзитет би, по правилу, требало да има следећу структуру:

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

- Садржај,
- Предговор са циљевима, структуром и планом излагања материје,
- Циљ поглавља,
- Резиме поглавља,
- Питања за проверу знања и дискусију на крају сваког поглавља,
- Литературу и референце у заградама у тексту,
- Библиографију,
- Речник нових и мање познатих појмова,
- Додатак/Апендикс.

Члан 13.

Аутори су дужни да рукопис уџбеника чији је издавач Универзитет предају у електронској форми у стандардизованом А5 формату који подразумева следеће параметре:

- Фонт: Times New Roman, 11
- Проред: 1
- Маргине: све по 2,5cm.

Остали параметри графичког дизајна нису дефинисани овим Правилником.

У ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА УЏБЕНИКА, НАУЧНЕ И СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Члан 14.

Универзитет ће бити издавач уџбеника уколико:

1. За наставни предмет не постоји одговарајући уџбеник и
2. Постојећи уџбеник не испуњава стандарде квалитета у погледу садржаја, структуре, обима, језика и стила или је застарео (објављен пре више од 10 година).

Члан 15.

План за издавачку делатност у оквиру сваког Факултета подносе декани Факултета Комисији за издавачку делатност, по правилу, на почетку сваке школске године.

Планом се дефинише:

- Врста уџбеничке литературе чије се издавање очекује у наредној школској години,
- Имена аутора и других лица која учествују у писању и припреми уџбеничке литературе,
- Број примерака сваког издања.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs , info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Члан 16.

Предлог за издавање уџбеника аутор(и) подносе Комисији за издавачку делатност и он садржи:

1. Назив уџбеника, податке о аутору (ауторима), назив наставног предмета, назив студијског програма у коме је предмет садржан и ниво студија за који је уџбеник написан;
2. Податак да ли се уџбеник објављује први пут или је реч о поновљеном, измењеном или допуњеном издању;
3. Образложење потребе за објављивањем уџбеника и обим уџбеника;
4. Примерак рукописа;
5. Потписану изјаву о ауторству.

Комисија за издавачку делатност доноси одлуку о прихватању рукописа.

Члан 17.

Предлог за издавање монографије аутор (аутори) подносе Комисији за издавачку делатност и он садржи:

1. Назив монографије, податке о аутору (ауторима), ужу научну област којој припада тематска област монографије, број страница рукописа, број библиографских референци (укључујући аутоцитате) и број аутоцитата и њихове категорије;
2. Примерак рукописа;
3. Потписану изјаву о ауторству.

Комисија за издавачку делатност доноси одлуку о прихватању рукописа.

Члан 18.

Предлог за издавање зборника радова уредник (уредници) подносе Комисији за издавачку делатност и он садржи:

1. Назив зборника радова, податке о уреднику (уредницима), ужу научну област којој припада тематска област зборника, број страница рукописа, број библиографских референци (укључујући аутоцитате) и број аутоцитата и њихове категорије;
2. Примерак рукописа;
3. Списак рецензената;

Комисија за издавачку делатност доноси одлуку о прихватању рукописа.

Члан 19.

Рецензија се врши за прво издање, односно за нови рукопис уџбеника.

Рецензија се врши и за наредна издања уџбеника у случају да је садржај рукописа измењен и/или допуњен у износу већем од 25% облика текста, а на начин и по поступку одређеним овим Правилником.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Ново издање уџбеника не подлеже рецензији ако су у уџбенику извршене измене и/или допуне којима се исправљају грешке у именима, називима и бројевима или које настају због промена прописа.

Рецензија се врши и за поновљено издање уколико је претходно издање старије од 5 година.

Члан 20.

Комисија за издавачку делатност, на основу предлога декана, именује рецензенте за сваки од понуђених рукописа.

Члан 21.

У циљу обезбеђења одговарајућег квалитета потребно је да се сваки рукопис поднесе на рецензију стручним рецензентима, и то:

- Основни уџбеник – два независна рецензента, при чему бар један од рецензента није наставник Универзитета;

- Помоћни уџбеник – један рецензент;

- Ауторизована скрипта – не подлеже рецензији.

Уколико аутор помоћног уџбеника није предметни наставник, рецензент мора да буде предметни наставник.

- Монографија – најмање три рецензента који морају бити угледни научници из тематске области монографије, од којих двоје не могу бити у радном односу на Универзитету, а у складу са одредбама Правилника о стицању истраживачких и научних звања.

- Зборник радова – прописује Програмски одбор скупа;

- Научно-стручни часопис – прописује Уређивачки одбор часописа;

- Брошура – не подлеже рецензији.

Члан 22.

Рецензија треба да садржи:

1. Податке о рецензенту (име и презиме, научно-наставно или научноистраживачко звање, матичну установу, потпис);

2. Основне податке о техничким особинама рукописа (број страна, цртежа, фотографија, табела, посебних прилога, навода литературе);

2. Податке о научно-стручним особинама рукописа (да ли је рукопис заснован на савременим научним и стручним достигнућима из области којој припада);

3. Податке о педагошким особинама рукописа (да ли је рукописом обухваћен целокупан садржај наставног програма предмета, на основу поређења са приложеним планом извођења наставе, да ли је обим рукописа примерен фонду часова наставе предмета у плану извођења наставе);

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs , info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

4. Податке да ли рукопис испуњава све стандарде квалитета уџбеника у погледу садржаја, обима, структуре, језика;

5. Предлог за категоризацију рукописа као основног уџбеника, помоћног уџбеника или монографије;

6. Коначну оцену рукописа (предлог да се рукопис одобри за штампање, да се одбије или да аутор изврши измене и/или допуне рукописа).

Члан 23.

Сваки рецензент доставља посебно своју рецензију Комисији за издавачку делатност.

Аутор(и) су дужни да усвоје сугестије рецензената, уколико се оне односе на кориговање рукописа.

Члан 24.

Комисија за издавачку делатност разматра позитивне рецензије и доноси одлуку о прихватању рукописа као основног уџбеника, помоћног уџбеника или монографије.

Члан 25.

Проректор задужен за финансије и организацију:

- утврђује предрачун трошкова за свако ново или поновљено издање;
- одлучује о тиражу издања.

Члан 26.

Сваки уџбеник или монографија који се издају у складу са овим Правилником треба да садрже импресум са следећим подацима:

1. Наслов уџбеника или монографије;
2. Име (имена) аутора;
4. Назив, седиште и адреса издавача;
5. Име ректора за издавача;
7. Имена рецензената;
8. Имена сарадника (лектор, коректор, припрема и дизајн);
9. ISBN – међународни стандардни број за књигу;
10. Каталогизација (CIP);
11. Назив и седиште штампарије;
12. Тираж;
13. Место и година штампања;
14. Одлука надлежног органа Универзитета о издавању публикације;

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

15. Упозорење да су ауторска права задржана и да је забрањено свако неовлашћено умножавање, фотокопирање или репродукција публикације, односно делова текста.

Члан 27.

На првој страни корица поред имена аутора и назива дела треба да стоји назив: Алфа БК Универзитет, година издања, као и лого Универзитета.

На последњој страни публикације налази се CIP (Cataloguing in Publication) – каталогски запис који издаје Народна библиотека Србије у Београду.

На задњој страни корица треба да буду одштампани ISBN и одговарајући бар код ознака (EAN – 13) и сајт Универзитета.

Уколико у финансирању публикација учествује неко од министарстава Републике Србије или други органи или институције, на публикацији се означава да је у финансирању издавања публикације учествовала наведена институција.

Члан 28.

Лектура и коректура рукописа обављају се пре припреме за штампу од стране одабраних лектора-сарадника.

Члан 29.

Уџбеник се, по правилу, штампа на српском језику за потребе акредитованих студијских програма на Универзитету.

Уџбеник или монографија се може објавити и на енглеском језику.

Члан 30.

ISBN (међународни стандардни број за књигу) ознака за уџбеник или монографију одређује се из контингента обезбеђеног из Народне библиотеке Србије. Свако ново, измењено или допуњено издање носи нову ISBN ознаку.

Библиотекар, по налогу председника Комисије за издавачку делатност обезбеђује CIP (Каталогизација у публикацији) у Народној библиотеци Србије у Београду.

Каталогски запис се штампа графички уочљиво и у неизмењеном облику.

Члан 31.

Припремљен рукопис за штампу аутор доставља библиотекарској који га доставља изабраној штампарији.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs , info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Члан 32.

Универзитет има право да користи, без сагласности аутора, све публикације чији је издавач за потребе извођења наставе, у складу са законом.

Члан 33.

Уџбеници и остала издања Универзитета могу бити објављена и у електронском облику, уз поштовање позитивних прописа и правила која важе за електронско издаваштво.

Члан 34.

Обавезни примерци публикације достављају се у складу са Законом о обавезном примерку публикација.

Универзитет обезбеђује бесплатне примерке за аутора (ауторе), рецензенте и библиотеку Универзитета, и то:

- 10 примерака ауторима;
- 1 примерак сваком рецензенту;
- најмање 5 примерака библиотеци Универзитета.

Члан 35.

Библиотекар, по пријему, дистрибуира обавезне примерке у складу са Законом о обавезном примерку публикација и доставља податке о објављеном издању Рачунарско-информационом центру Универзитета, који ажурира публикације Универзитета на Интернет страници Универзитета.

VI НАУЧНИ ЧАСОПИСИ

Члан 36.

Научне часописе издаје Универзитет или Факултети у саставу Универзитета са својством правног лица.

Научне часописе издаје Алфа БК Универзитет или факултети у саставу Универзитета са својством правног лица. Уз назив Алфа БК Универзитета може се, пре или после назива Универзитета, назначити и назив факултета који се задужује за вођење конкретног часописа, а који послује као организациона јединица Универзитета, без својства правног лица, интересан у саставу Универзитета.

Научни часопис има главног и одговорног уредника, уредништво, рецензенте, а може имати и коуредника, научни савет часописа, секретара научног часописа, техничког секретара, лектора за српски језик, лектора за енглески језик и друге облике стручне и техничке помоћи.

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Главни и одговорни уредник руководи уредништвом које води регистар приспелих радова, архиву изјава аутора, упутство рецензентима, листу рецензената и регистар рецензија.

Главног и одговорног уредника именује ректор Универзитета, односно декан факултета са својством правног лица.

Члан 37.

Електронска верзија часописа доступна је на интернет страници часописа.

Члан 38.

Сваки научни рад после позитивне оцене уредника шаље се на рецензију. Рецензију врше два лица из одговарајуће научне области.

Радови који су прихваћени за штампу могу се појавити на интернет страници часописа пре него што се часопис одштампа.

Рецензенте одређује главни и одговорни уредник часописа. Рецензенти су, по правилу, анонимни.

Члан 39.

Аутори научних радова имају право на штампању верзију часописа уколико се у њему налази њихов објављен научни рад.

Члан 40.

Аутор научног рада одговоран је за оригиналност рада и података који су коришћени у изради истог.

Уколико се утврди да је публиковани рад преузет од другог аутора у целини или да су преузети делови без навођења цитата, аутор ће сносити моралне и материјалне последице.

У овом случају главни и одговорни уредник задржава право да на одређено време или трајно одбије сарадњу са аутором (ауторима).

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Универзитета. Ступањем на снагу престаје да важи Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности број 198 од 20.04.2016. године.

ПРЕДСЕДНИК СЕНАТА

Проф. др Јован Веселиновић, ректор

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, НОВИ БЕОГРАД, Палмира Тољатија 3, +381 11 2699039

www.alfa.edu.rs, info@alfa.edu.rs

ПИБ: 100421838, Матични број: 06968805

Алфа БК Универзитет

Белешка о ступању на снагу: Правилник објављен 15.10.2024. године, ступа на снагу 23.10.2024. године.